

Posudek vedoucího diplomové práce:

Hana Knetlová, Chebská komenda křižovníků s červenou hvězdou za komturství

Georga Runnera z Chvalšín (1609-1632)

Diplomová práce H. Knetlové je z tematického hlediska zaměřena na více než dvacetileté období existence chebské komendy křižovníků s červenou hvězdou; zpracovává širokou škálu problémů od otázek církevních dějin přes správní problematiku, hospodářské dějiny, dotýká se vojenských záležitostí i dějin každodennosti. Celou práci také prolíná pohled na sociální problematiku, spojenou jak s komendou jakožto feudální vrchností, tak i s křižovníckým špitálem a jeho obyvateli. Z časového hlediska jde o přelomovou dobu konfesních i politických změn. V mikrohistorické sondě, jakou tato práce v podstatě je, lze sledovat mnohé aspekty existence církevní instituce, stejně jako podoby jejího vztahu k okolí. Tematika práce je zajímavá i z hlediska zkoumaného prostoru. Chebsko se specifickým postavením v rámci českého státu, nepatřící do pražské arcidiecéze, se nacházelo poblíž strategicky významného hraničního předělu mezi Čechami, Saskem a Bavorskem.

Stavba diplomové práce je přehledná a logická. Po úvodním vymezení tematiky a směru výzkumu následuje zhodnocení dosavadního historiografického poznání sledovaného tématu v literatuře a přehled pramenné základny. Dále autorka seznamuje se základními etapami dějin chebských křižovníků a uvádí životopisný medailónek komtura Runnera. Při tom sice narazila na problémy způsobené nedostatečným množstvím a výpovědní hodnotou pramenů k této osobnosti, ovšem Runner není jediným a v podstatě vlastně ani nejvýznamnějším předmětem jejího zájmu. Spíše představuje velmi důležitý a naprosto funkční svorník její práce.

Dějiny chebské komendy ve vymezeném období pak H. Knetlová sleduje ve třech velkých tematických okruzích. Nejprve se zabývá konfesními střety na Chebsku, postavením komendy jak za předbělohorské převahy luteránství, tak i v počátcích pobělohorské rekatolizace. Druhým velkým tématem diplomové práce jsou vojenská ohrožení komendy a jejího pozemkového majetku, vedle saského vpádu na samém konci sledovaného období autorka zkoumá vojenský zásah markrabího Horních Frank roku 1611 (dotýkající se vsí náležejících komendě) a také dopady vojenských tažení na Chebsku v prvních letech třicetileté války. Posledním – a z hlediska rozsahu textu i největším – tématem zpracovaným ve dvou závěrečných kapitolách diplomové práce H. Knetlové je hmotná situace komendy, sledovaná také z hlediska její správy. A současně i tematika špitálu, který kromě stručného

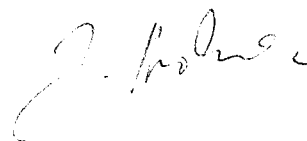
exkursu do starších dějin je pojat i jako hospodářská jednotka. Závěr pak přehledně shrnuje okruhy poznatků celé práce.

H. Knetlová byla při výběru tematických okruhů ke své analýze chebské komendy ovlivněna charakterem a bohatostí pramenů, které jí nabízely rekatolizační témata, problematiku sociálně-ekonomickou i správní a které jsou naopak špatně využitelné pro objasnění problémů z oblasti mentalit, zbožnosti a vnitřního náboženského života. Významným pozitivním rysem předložené diplomové práce je snaha po udržení širšího kontextu. Do jisté míry k tomu nutí sám charakter Chebska, jež mělo nezanedbatelné politické vazby na sousední německé prostředí. Autorka však svůj výzkum úspěšně zařadila i do některých obecných problémů – především do náboženských dějin českého státu. Její pohled na střetání komtura Runnera s luteránskou městskou radou předbělohorského Chebu a na události pobělohorské rekatolizace nepouští ze zřetele širší kontext náboženských dějin českých zemí.

Na práci musím dále ocenit samostatnost autorky a její schopnost orientovat se jak v regionální literatuře, tak především ve značném množství archivního materiálu. Dále její píli, s níž bezpečně zvládla složitou faktografii. Pozitivně hodnotím také její kladení otázek, které na mnoha místech překračuje pouhou snahu objasnit základní faktografii. H. Knetlové se kupříkladu podařilo ukázat a vysvětlit specifika náboženského vývoje v Chebsku. Nastínila také rozpor mezi diskontinuitou v náboženském vývoji regionu, kterou přinesla změna poměrů po Bílé hoře, a kontinuitou v každodenním životě křižovnického špitálu a v hospodářských záležitostech chebské komendy.

Ve své práci autorka prokázala rozsáhlé znalosti zpracovávaného tématu, schopnost pramenné heuristiky a kritiky, stejně jako samostatné analýzy problémů i syntézy výsledků výzkumu. Je třeba také upozornit na její poctivou snahu o objektivní a důsledně historický přístup ke studované tematice. Z uvedených důvodů soudím, že diplomová práce Hany Knetlové zcela odpovídá kritériím kladeným na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 14. září 2009



doc. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.